

**Προσφώνηση του Αρχιεπισκόπου Κύπρου Γεωργίου
προς τον Μητροπολίτη Πάφου Γρηγόριο κατά την
ενθρόνισή του στον Μητροπολιτικό Ναό Αγ.
Θεοδώρου**

11 Ιουνίου 2026

Πανιερώτατε Μητροπολίτα Πάφου και αγαπητέ εν
Χριστώ αδελφέ κ. Γρηγόριε,

Πριν από μόλις λίγες ώρες υψώθηκες δια της
χάριτος του Παναγίου Πνεύματος «έν Ἐκκλησίᾳ λαοῦ
καὶ ἐν καθέδρᾳ πρεσβυτέρων». Ἔλαβες με την εις
ἐπίσκοπον χειροτονία σου εξουσίαν «ἦν οὔτε
αγγέλοις, οὔτε αρχαγγέλοις ἔδωκεν ὁ θεὸς». Καί
τώρα το αὐτό Πανάγιο Πνεῦμα σε αποσπά «ἐκ τῆς
γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου» (Γεν. 12,1)
και σε φέρει σε λαόν ευσεβή και φιλόθεο, για να
τον βοηθήσεις να πραγματώσει τους ευγενεῖς
οραματισμούς του και τις αξίες των προγόνων του,
για να συμπορευθεῖς μαζί του και στα εύκολα και
στα δύσκολα, να τον οδηγήσεις στην εν Χριστῷ
σωτηρίαν.

Μαζί με τον φιλόχριστο λαό, που «έν φωνῇ ἀγαλλιάσεως καὶ ἑξομολογήσεως ἤχου ἑορτάζοντος» (Ψαλμ. 41,5) σε υποδέχεται σήμερα στη θεόσωστο επαρχία σου, χαίρω ιδιαιτέρως και εγώ σήμερα, γιατί αξιώθηκα να συναναστραφώ για 27 χρόνια μαζί μ' αυτόν τον λαό. Να τον γνωρίσω ως Χωρεπίσκοπος Αρσινόης και να τον ποιμάνω ως Μητροπολίτης Πάφου. Να εκτιμήσω τις αρετές και τα προτερήματά του, να θαυμάσω τη φιλοπατρία του και να υποκλιθώ στον ηρωισμό του.

Λόγω της ακαδημαϊκής πορείας σου, γνωρίζεις και συναισθάνεσαι τη βαρύτητα του θρόνου, στον οποίο ανέρχεσαι και πόσων μεγάλων μορφών καθίστασαι διάδοχος. Θα νιώσεις πολλές φορές τα βήματα αγίων προκατόχων σου στον αύλειο χώρο αυτού του ναού. Θα νιώσεις την αύρα της θεαρέστου περισυλλογής του Αγίου Παναρέτου και θα αφουγκράζεσαι τους αλαλήτους στεναγμούς της καρδιάς του στα μαύρα χρόνια της πρώτης τουρκοκρατίας. Θα δεις νοερά τον εθνομάρτυρα Χρύσανθο να εκτείνεται από τον θρόνο στον οποίο

και συ, σήμερα, πατάς, διά της θυσίας του, μέχρι τον ουρανό.

Πίστεψέ με, θα νιώσεις πολλές φορές να συλλειτουργούν μαζί σου, ο Απόστολος Επαφράς, ο άγιος Φιλάργιος, ο Άγιος Μακάριος και όλοι οι Επίσκοποι Πάφου. Θα αισθανθείς, ενίοτε, ψυχικούς κραδασμούς έντονους, αναπολώντας τον Βαρνάβα και τον Παύλο να ευαγγελίζονται τον Χριστό στην πόλη μας –θεωρώ την Πάφο και δική μου πόλη– και να την καθιστούν εφαλτήριο του Χριστιανισμού προς τις χώρες της Ευρώπης.

Θα νιώσεις ιδιαίτερη περηφάνια για την Πάφο γιατί μας έδωσε ένα Μακάριο, που δεν υπήρξε για την Εκκλησία της Κύπρου ούτε συνήθης άνθρωπος, ούτε συνήθης κληρικός: που υπενθύμισε σ' όλους μας τις κορυφές της Εκκλησίας, όσες αγλάϊσαν και εδόξασαν αυτήν διά μέσου των αιώνων.

Θα αισθανθείς, όμως, και των ηρώων του ένδοξου απελευθερωτικού μας αγώνα έντονη την παρουσία. Θα σε υποδέχονται στα μνημόσυνά τους ο Παλληκαρίδης, ο Καλαϊτζής, ο Παπαβερκίου, ο

Κκέλης και θα σου υποδεικνύουν πως πέραν των δεήσεων «ὑπέρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν αὐτῶν», θα πρέπει να εργαζόμαστε και ὑπέρ «ἀνατάσεως τῶν ψυχῶν ἡμῶν».

Μα και στους χρονικά εγγύτερους προκατόχους σου θα βρεις παραδείγματα προς μίμηση, γιγάντιες προσωπικότητες, εξέχουσες μορφές που ελάμπρυναν τον θρόνο τούτο. Ανάμεσα σε αυτούς ξεχωρίζουν δύο: Είναι πρώτα ο ακάματος, αλλά ταυτόχρονα και τραγικός Μητροπολίτης Λεόντιος ο Γ΄, ο μετέπειτα Αρχιεπίσκοπος Λεόντιος ο Α΄. Για χρόνια πολλά, για 14 ολόκληρα χρόνια, μετά τον θάνατο του Αρχιεπισκόπου Κυρίλλου του Γ΄ και την εξορία των Μητροπολιτών Κιτίου και Κυρηναίας, κράτησε το βάρος, ως τοποτηρητής, της θρησκευτικής διαποίμανσης και της εθνικής καθοδήγησης ολόκληρης της Κύπρου. Η αντίστασή του στους βρετανούς αποικιοκράτες και η απόρριψη όλων των προτάσεων και των προϋποθέσεων που έθεταν για πλήρωση του Αρχιεπισκοπικού θρόνου, έσωσε το Αυτοκέφαλο της Εκκλησίας μας. Η ρητορική του

δεινότητα και το πάθος του για ενίσχυση της εθνικής άμυνας της Ελλάδας στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, η διάθεση ακόμα και Ιερών Σκευών γι' αυτόν τον σκοπό, άφησε ανεξίτηλο το στίγμα του στις καρδιές όλων των Κυπρίων, ιδίως όμως των Παφίων των οποίων ήτο Μητροπολίτης.

Είναι ύστερα και ο δικός μου άμεσος προκάτοχος, τόσο στην Παφο, όσο και στην Αρχιεπισκοπή, ο Χρυσόστομος ο Β΄. Ο Χρυσόστομος ο Β΄ ευνοήθηκε από τον Θεό με μια πολύχρονη Αρχιερατεία στην Πάφο, 29 ολόκληρων ετών. Έχοντας και γρήγορη, άμεση αντίληψη των πραγμάτων και «νοῦν ἡγεμόνα», αντιμετώπισε επιτυχώς τα προβλήματα της εποχής του, που ήταν το κτίσιμο πλειάδος ναών στις κοινότητες και την πόλη της Πάφου, κάπου πενήντα τον αριθμό, και η δημιουργία υποδομών για οικονομική επιβίωση της Μητρόπολης. Είθε να αναπαύονται, μαζί με όλους τους προκατόχους μας, οι οποίοι κράτησαν τη συνέχεια της αποστολικής διαδοχής, μέσα στους αιώνες, «ένθα αυλίζεται το φως».

Και να μην ξεχνάς Πανιερώτατε, ότι «το κλέος των προγόνων γίνεται χρέος των απογόνων».

Με κάθε ειλικρίνεια οφείλω να ομολογήσω ότι υπήρξε αστοχία στην επιλογή του τέως Μητροπολίτη Πάφου, και δεν είμαι σ' αυτό άμοιρος ευθυνών, γιατί δεν είχα εκτιμήσει ορθώς τον χαρακτήρα, τις δυνάμεις και τις δυνατότητές του. Η Πάφος εκτέθηκε, έτσι, σε κινδύνους μέσω συμπεριφορών ή επιρροών που δεν συνάδουν με την παράδοση και την ενότητα της Εκκλησίας. Παράλληλα, δόθηκε χώρος σε κύκλους που επεχείρησαν να εισαγάγουν ξενόφερτες νοοτροπίες, ασύμβατες με το εκκλησιαστικό φρόνημα και την ιστορική ταυτότητα της Εκκλησίας της Κύπρου.

Η Ιερά Σύνοδος, με πλήρη επίγνωση της ευθύνης της, ενήργησε με σύνεση, αποφασιστικότητα και εκκλησιαστική σοβαρότητα, προκειμένου να διαφυλάξει την ενότητα και την πνευματική ευστάθεια της Εκκλησίας. Δεν υπήρξε πρόθεση προσωπικής αντιπαράθεσης, αλλά ξεκάθαρη μέριμνα για την αναχαίτιση φαινομένων που θα μπορούσαν

να οδηγήσουν σε σύγχυση, ρήγματα και αποσταθεροποίηση του εκκλησιαστικού σώματος.

Με τη στάση αυτή, η Εκκλησία απέδειξε ότι διαθέτει τα απαραίτητα αντανεκλαστικά και την απαιτούμενη ωριμότητα, ώστε να παρεμβαίνει έγκαιρα και υπεύθυνα, διαφυλάσσοντας την παράδοση, την ενότητα και τη διαχρονική αποστολή της. Επαληθεύτηκε για μίαν ακόμη, φορά, η διαπίστωση του αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου «Ουδέν Εκκλησίας δυνατώτερον... Άνθρωπον εάν πολεμήσ, ή ενίκησας, ή ενικήθης. Εκκλησίαν δε εάν πολεμήσ, νικήσαί σε αμήχανον· ο θεός γαρ εστίν ο πάντων ισχυρότερος».

Ο λαός της Πάφου, άγίε αδελφέ, έχει ένα σπουδαίο χαρακτηριστικό: Αποστρέφεται τις τυμπανοκρουσίες στην επιτέλεση του καθήκοντος και δεν δίνει ποτέ σημασία στην επιφάνεια. Εξετάζει το βάθος των πραγμάτων και στρέφει την προσοχή του στο εσωτερικό του ανθρώπου. Αντιλαμβάνεται πως ο εσμός προσώπων και φωνών είναι τρόπος απόκρυψης της πραγματικότητας. Η

πραγματική εργασία γίνεται «αψοφητί και θορύβου δίχα παντός». Στην Πάφο δεν βρίσκει επιδοκιμασία η επίδειξη ούτε και παρατηρείται τυφλή προσκόλληση σε πρόσωπα. Γι' αυτό και ο τόσοσ θόρυβος στα Μέσα Μαζικής Δικτύωσης, οι φωνασκίες, οι ακατονόμαστες ύβρεις, από μίαν εξωκυπριακή κατάσταση που προσπάθησε πρόσφατα να δημιουργήσει αποσταθεροποίηση στην Εκκλησία της Κύπρου, μέσω της Πάφου, απέτυχε παταγωδώς. Στην Πάφο θα επιδοκιμαστούμε και το έργο μας θα τύχει αποδοχής από τον λαό, αν πείσουμε για τη σοβαρότητα και την αγιότητα του βίου μας.

Ο Άγιος Γρηγόριος ο θεολόγος διδάσκει, εύστοχα, πώς θα πρέπει να δρούμε ανάμεσα στους πιστούς μας. Λέγει, λοιπόν, πως: «άλλους καθοδηγεί ο λόγος και άλλοι συμμορφώνονται με το παράδειγμα. Οι μεν δέονται κέντρων, οι δε χαλινού». Άλλοι, δηλαδή, χρειάζονται κέντρισμα για αφύπνιση, άλλοι χαλινάρι για τιθάσσευση. Άλλους ωφελεί ο έπαινος και άλλους η παρατήρηση. Άλλους τους διορθώνει η συμπάθεια και άλλους η

επίπληξη. Άλλους ο δημόσιος έλεγχος κι άλλους η κατ' ιδίαν νουθεσία. (ΕΠΕ 1, σελ.111). «Κήρυξον» λοιπόν, «τον λόγον, επίστηθι ευκαίρως, ακαίρως, έλεγξον, επιτίμησον, παρακάλεσον, εν πάση μακροθυμία και διδαχή» (Β' Τιμ. 4, 2). Συνέχισε την προσπάθεια «άχρις ου μορφωθή Χριστός» στις ψυχές των πιστών και γίνεται πραγματικότητα μέσα τους «ο καινός άνθρωπος, ο κατά θεόν κτισθείς».

Γνωρίζεις πολύ καλά ότι προσφορά και διακονία, καθημερινή εκδαπάνηση και θυσία, υπήρξαν και στο παρελθόν, είναι και σήμερα τα χαρακτηριστικά της πορείας και της αποστολής της Εκκλησίας γενικά, αλλά και της Κυπριακής Εκκλησίας ειδικότερα. Το έργο αυτό ήταν πάντα δύσκολο γιατί η Εκκλησία είχε πάντοτε να αντιπαλαίσει προς αντίθετες δυνάμεις, προς εκείνους που αντιτίθεντο στο ανακαινιστικό έργο Της. Το έργο αυτό γίνεται δυσκολότερο, σήμερα, με την επιχειρούμενη γενικότερη αποστασία από τον θεό και τα, ως εκ τούτου, περισσότερα και μεγαλύτερα προβλήματα που αντιμετωπίζει η

κοινωνία. Γι' αυτό και ως Επίσκοπος, από σήμερα, θα πρέπει να αγωνιστείς με περισσότερο ζήλο και περισσότερη αυταπάρνηση, απ' ό,τι μέχρι σήμερα. Είμαι σίγουρος πως εμβαθύνοντας, τις τελευταίες μέρες, στο περιεχόμενο του φρικτού αξιώματος στο οποίο σε εκαλούσε η Εκκλησία, θα αντελήφθης ότι η έδρα του Επισκόπου δεν είναι θρόνος δόξης, αλλά τύπος Σταυρού και ο ανερχόμενος τις βαθμίδες του πρέπει να είναι πάντοτε έτοιμος να πίνει το ποτήριον το οποίο έπινε και ο Κύριος.

Όπως και το πρωί σου υπομνήσαμε, στην Κύπρο ο Επίσκοπος έχει καθήκον επιτακτικό να αγωνίζεται όχι μόνον τον αγώνα της πίστεως, αλλά και της πατρίδος, η οποία βρίσκεται σήμερα σε θανάσιμο κίνδυνο. Είναι έκδηλο σ' όλους πως η Κύπρος διατρέχει σήμερα τον έσχατο των κινδύνων. Τον κίνδυνο του εκτουρκισμού. Σ' αυτούς τους χαλεπούς καιρούς, επιβάλλεται η εγρήγορση όλων, ιδιαίτερα της Εκκλησίας. Θα βρεθούν, ίσως, μερικοί που, κρύβοντας τις πραγματικές προθέσεις τους, θα σου υποβάλουν πως ως Εκκλησία δεν θα

πρέπει να ενδιαφερόμαστε, παρά μόνο για τα πνευματικά και την εν Χριστώ τελείωση των πιστών. Ότι είναι δουλειά άλλων η ενασχόληση με το Κυπριακό και ότι εμείς θα πρέπει να περιοριστούμε στους ναούς, καλλιεργώντας μόνο την ελπίδα της μετά θάνατον ζωής.

Μπορεί ο ρόλος της Εκκλησίας να είναι πρωτίστως πνευματικός. Κι είναι αλήθεια πως ουδέποτε απέστρεψε το βλέμμα από την άνω Ιερουσαλήμ. Στην προκειμένη περίπτωση, όμως, δεν είναι μόνο η πατρίδα αλλά και η πίστη που διακυβεύονται. Και η Εκκλησία γνωρίζει πολύ καλά ότι «και τούτο έδει ποιήσαι, κακείνο μη αφιέναι» (Ματθ. 23, 23). Ποιος εξάλλου μπορεί να πείσει τον απλό Έλληνα ότι η πίστη του στον Χριστό χωρίζεται από την ταυτότητά του ως Έλληνα;

Αν για να κρατήσει τον τόπο Ελληνικό, μέσα στους αιώνες της μαύρης σκλαβιάς, η Εκκλησία δεν λογάριασε θυσίες και αίματα, είναι δυνατόν να κωφεύσει σήμερα στο θρήνο των προγόνων μας, στην αγωνιώδη εκζήτηση βοήθειας των παιδιών της;

Μπορεί να διαγράψει ή να παραβλέψει την κατοχή, την προσφυγιά, τους αγνοουμένους, την καταστροφή των ιερών και των οσίων μας; «Καν ημείς σιγήσωμεν, οι λίθοι κεκράξονται».

Ως Ελληνισμός της Κύπρου πρέπει να καταστήσουμε σαφές ότι είμαστε αποφασισμένοι να μην υποκύψουμε, όσα χρόνια κι αν περάσουν, έστω κι αν είμαστε λίγοι. Υπάρχουν κάποιες αξίες που ο άνθρωπος δεν τις ανταλλάσσει με κανένα τίμημα. Και τέτοιες αξίες είναι η ελευθερία, η δικαιοσύνη, η θρησκευτική πίστη, η αξιοπρέπεια, η τιμή. Δεν ανεχόμαστε τον εξευτελισμό, να νομιμοποιήσουμε με τη δική μας υπογραφή την αρπαγή και το έγκλημα. Δεν διακατεχόμαστε από ηρωική μωρία. Πιστεύουμε, όμως, στις δυνατότητες της φυλής. Αν όλος ο Ελληνισμός, από Κύπρο, Ελλάδα και την απανταχού της γης διασπορά, ως ένας άνθρωπος επιδιώξουμε σταθερά και αμετακίνητα το δίκαιό μας, θα πετύχουμε. Υπάρχουν τρόποι και στην Ενωμένη Ευρώπη και στους άλλους διεθνείς Οργανισμούς.

Στα χρόνια που έρχονται θα βρεθούμε, κατά πάσα πιθανότητα, αντιμέτωποι με μεγάλες προκλήσεις. Προκλήσεις που, ας μην έχουμε αυταπάτες, θα απαιτήσουν συγκροτημένες πολιτικές, αποφασιστικότητα και τόλμη. Θα χρειαστεί να πάρουμε, ως λαός, δύσκολες αποφάσεις και να τις εφαρμόσουμε με συνέπεια και πειθαρχία. Και επαναλαμβάνω: Δεν εννοώ την αποδοχή των τετελεσμένων της εισβολής και της κατοχής. Εννοώ τον προγραμματισμό για την απελευθέρωση.

Η Ιστορία δεν αναγνωρίζει ελαφρυντικά. Κρίνει, επικρίνει και κατακρίνει βάσει του αποτελέσματος. Τρέμω και στη σκέψη μήπως μελλοντικά η Ιστορία μάς κρίνει ότι φανήκαμε ανεπαρκείς στη διαχείριση του εθνικού μας θέματος, ανάξιοι των προγόνων μας που μας παρέδωσαν τον τόπο Ελληνικό και Χριστιανικό.

Συγχαίροντας τον λίαν αγαπητόν Παφιακό λαό για τον, ως πιστεύομεν, άριστον ποιμένα που απέκτησε, ευχόμαστε και σε σένα, άγιε αδελφέ, να

είναι ευλογημένη από τον Αρχιποίμενα και
Δομήτορα της Εκκλησίας Χριστό η αρχιερατική
ποιμαντορία σου.

Είη μετά σου Κύριος ο Θεός εις πάντα ου εάν
πορεύη, ενισχυτής, υπερασπιστής, οδηγός,
συναντιλήπτωρ και συναγωγός. Αμήν.